

har man taget straks, og dem har man taget paa ægte russisk Manér. Her er der imidlertid den Forskel, at man begynder med det, der er det vanskeligste, og det gør Forslagsstillerne Ære, at de udser sig det allervanskeligste, udser sig et Fort, der ikke er nemt at tage, og angriber det. Men saa er der ogsaa den Forskel, at i Rusland har man taget det hele paa en Gang, og dér har man i Løbet af kort Tid opnaaet ganske overraskende Resultater. Her søger man derimod at gaa mere forsigtigt og gradvis frem.

Men selv om man gaar forsigtigt frem, forekommér det mig, at Tendensen behøver man ikke at tage fejl af, den ligger ganske tydeligt i Forslaget. Der er heller ikke nogen Grund til, at Socialdemokratiet, der staar som Forslagsstiller, skulde fornægte denne Tendens; thi der er ingen Tvivl om, at det er Socialdemokratiets Overbevisning, at den bedste Tilstand vilde fremkomme, hvis man socialiserede Jorden, det vil sige, hvis al Jorden gik over i Statseje. Der er en Paa-stand, som er blevet fremsat adskillige Gange baade her i Tinget og udenfor Tinget, og det er den, at det skulde være urigtigt af Staten nogen Sinde at afhænde Jord, som den er kommet i Besiddelse af. Jeg har i den korte Tid, jeg har været Minister, adskillige Gange hørt den Opfattelse gjort gældende og har hørt den fremsat paa den Maade, at det var noget, der stod hævet over al Diskussion, at hvis Staten mere eller mindre tilfældigt var kommet i Besiddelse af Jord, burde den aldrig afhænde den igen. Jeg maa sige, at jeg ser anderledes paa dette Spørgsmaal. Jeg ser saaledes paa det, at hvis Staten trænger til Jord, skal den købe Jord; men hvis Staten har for meget Jord, hvis den har noget Jord, den ikke har Brug for, gør den ligesom alle andre bedst i at skille sig ved den overflødige Jord paa de bedst mulige Betingelser. Men denne Paa-stand er jo ikke helt tilfældig; den er et Led i hele den Anskuelse, at det hele efterhaanden skal samles under Staten, thi naar Staten aldrig maa sælge, men vel maa købe, kan man — selv om man naturligvis ikke kan vide, hvor hurtigt Udviklingen vil gaa — være sikker paa, at Udviklingen, hvad enten den gaar langsomt eller hurtigt, vil ende med en Gang, at Staten besidder al Jorden.

Den Lov, som vi har omtalt i de foregaaende Dage, nemlig Loven af 4. Oktober 1919, bestemmer, at den Jord, der er købt af Staten, skal blive under Staten og skal anvendes til Oprettelse af mindre Landbrug efter de i Loven angivne Regler. Men den Jord, her er Tale om, Lens-, Stamhus- og Præstegaardsjorder, udgør ikke mere end

ca. 1 pCt. af det samlede Landbrugsareal her i Landet. Hvis det kun drejede sig om denne ene Procent, hvis det var det hele, Kampen stod om, kan jeg ikke tænke mig, at der var blevet ført saadanne mægtige Diskussioner i Rigsdagen tidligere og nu igen i den sidste Uge; det kunde ikke have skilt os ad. Men det er selvfølgelig ikke det, det drejer sig om. Lad os tale rent ud: Ønsket er fra Socialdemokratiets Side, at det efterhaanden ikke skulde blive 1 pCt., men 100 pCt., at alle de manglende 99 pCt. skulde følge efter. Her kommer nu en Fortsættelse, og denne Fortsættelse er, at Staten skal erhverve Jord ved Ekspropriation; og ikke blot dette, at det skal være Tvangserhvervelse, men den Jord, der er erhvervet, skal blive i Statens Eje. Her er altsaa aabnet Mulighed for, at hver Gang vi opretter mindre Landbrug i Fremtiden, vil det blive Stats erhvervelse. Men selv om der ogsaa oprettes adskillige mindre Landbrug i de kommende Aar — og det ønsker vi alle —, vil det alligevel blive en beskeden Part af det samlede Areal, og der er ingen Tvivl om, at hvis Lejlighed dertil gives, vil man gaa videre — og det maa man jo gøre, hvis der skal være Konsekvens i det —, saa at al Jorden til sidst blev Statseje i offentligt Fæste. Jeg ser, at et æret Medlem af Socialdemokratiet nu giver mig Tilslutning, og jeg tvivler ikke paa, at hele Socialdemokratiet giver mig Tilslutning her, naar jeg siger, at dette maa være Maalet, set ud fra et socialdemokratisk Synspunkt.

Denne Socialisering af Jorden er imidlertid ikke, som de ærede socialdemokratiske Medlemmer maaske vil være tilbøjelige til at mene, et højmoderne Fænomen, det er ikke noget nyt Princip, det er ikke noget, de har lært i Rusland — det skal de ikke have Skyld for —, men det er heller ikke noget, Socialdemokraterne har fundet paa. Det har eksisteret ogsaa her i vort Land, længe før der har eksisteret et Socialdemokrati. Vi behøver ikke at gaa længere tilbage end til det 16de Aarhundrede. Da ejede Staten efter Reformationen som Krøngods over 60 pCt. af Landets Jord; og Bønderne, der dyrkede denne Jord, sad som Fæstere under Staten, sad altsaa med Jorden som offentlig Fæstejord. Med Undertagelse af nogle faa Procent var alle Bønder, som bekendt, den Gang Fæstere, og Fler-tallet af Bønderne var Fæstere under Staten. Ærede Medlemmer ved, hvorledes det gik Bondestanden og Landbruget under de Forhold: at det blev nødvendigt at knytte den ene Tvangsforanstaltning efter den anden til for at holde Systemet sammen,